

Gemeente van Christus,

Vanavond vervolgen we de bijbelstudie uit Jesaja. In de Adventstijd hadden we aandacht voor het slot van Jesaja 40. Het volk is in Babel en voelt zich daar verlaten door de HEERE. Niet gekend. Het zegt: "Mijn weg is voor de HEERE verborgen en mijn recht gaat aan mijn God voorbij". Het volk ziet geen toekomst voor zich daar in Babel en het opkomen van Cyrus, de vorst uit Perzië geeft nieuwe onzekerheid over hun lot.

En in die situatie klinken dan de hoopvolle woorden uit Jesaja 42. "Zie, Mijn Knecht" Wie is die knecht? Daar is discussie over. Gaat het om het volk dat ook in het bijbelboek Jesaja dienaar van God wordt genoemd. Zoals in een hoofdstuk eerder, Jesaja 41:8-9. Maar daarvoor is dit gedeelte veel te persoonlijk. En in vs. 6 wordt de knecht genoemd "een verbond voor het volk" dus kan niet het volk zelf zal zijn.

In ieder geval identificeert later Jezus zich met deze Knecht. Uitgebreid komt dat naar voren in Mt. 12.

"Zie Mijn Knecht, Mijn uitverkorene in wie ik een welbehagen heb." Dat doet denken aan de woorden die de stem uit de hemel spreekt als Jezus is gedoopt en uit het water is opgekomen. We lezen dan in Mt. 3:17: "Dit is mijn geliefde Zoon, in wie ik een welbehagen heb". Ook die tekst heeft een relatie met Jes. 42.

Wat gaat die Knecht doen? "Hij zal tot de heidenvolken het recht doen uitgaan". Dit is een heel centrale gedachte in dit gedeelte en trouwens in heel het boek Jesaja. Denk alleen al aan die woorden op Startzondag uit Jesaja 1:17: "leer goed te doen, zoek het recht! Help de verdrukte, doe de wees recht! bepleit de rechtszaak van de weduwe!"

Die Knecht komt de rechtsorde herstellen. Dat het zo op aarde zal gaan tussen mensen als God wil. Dit is blijkbaar heel fundamenteel dat Hij komt doen. Dat is blijkbaar hard nodig. Dat het onrecht wordt aangepakt. En dat is aan de orde van de dag. We kunnen dichtbij huis blijven, de toeslagenaffaire bij de belastingdienst heeft het land geschokt en schudt aan de zetels van politici. Of wat er mis kan gaan als ons land meedoet in een vredes-en opbouwmissie en blijkt dat onnodig onschuldige slachtoffers gevallen zijn. En een schaal groter, op Europees niveau, hoe wij met vluchtelingen omgaan, dat is ongekend.

Hij zal tot de heidenvolken het recht doen uitgaan. Dat is een wereldwijde missie dus, God heeft het goede met de hele wereld voor ogen. Hij wil dat het onrecht wereldwijd zal verdwijnen en het zal ook gebeuren. Dat is het grootse van het boek Jesaja die Knecht is er niet alleen voor het eigen volk maar voor de hele wereld. De betekenis van Jezus Christus strekt zich uit tot de hele aarde. God ziet om naar de hele wereld. Even verderop staat het, de Knecht zal zijn een Licht voor de heidenvolken. Zo heeft Simeon in de tempel het later ook beleden van de geboren Christus.

Een christen denkt dus wijd en groot. De Knecht gaat hem daarin voor. "Hij zal het recht vestigen op aarde, de kustlanden zullen uitzien naar Zijn onderricht." Zo zal Hij het recht brengen. Door de volken te onderwijzen. Recht doen aan elkaar vanuit een besef wie God is, vanuit een kennen van God. Vanuit wat Zijn bedoeling is met de wereld en hoe mensen met elkaar zullen omgaan. En ja, dat is een leerproces steeds weer en met elke nieuwe generatie opnieuw.

En er staat dus, "de kustlanden zullen *uitzien* naar zijn onderricht" Was het maar zo denk je, dat de wereld met smacht wacht op het evangelie. Maar ten diepste is het toch zo. Dat is wat de wereld het liefste wil dat de verhoudingen tussen mensen op orde worden gebracht. Dat de rechtsorde wordt hersteld. Dat aan mensen recht wordt gedaan.

"Hij zal niet schreeuwen. Hij zal zijn stem niet verheffen, Hij zal zijn stem op straat niet laten horen." Die woorden haalt Jezus dus aan in het gesprek dat hij heeft met de Farizee-en. Hij is er niet op uit het debat met hen te winnen door stemverheffing. Zo is Jezus niet. En misschien kun je er wel eens moeite mee hebben. Dat Jezus zo lijdzaam is. Dat Jezus tot de verliezende partij lijkt te behoren van wie de stem wordt weggedrukt. Dat is ook de ergernis van een Petrus of van een Judas geweest. Het mag toch niet zo zijn dat Hij die naar waarheid het recht doet uitgaan (3) niet altijd het hoogste woord voert in de wereld. Dat in relaties tussen mensen waar jij ook bij betrokken bent, onderdeel van bent, de kracht van het evangelie niet altijd blijkt. Dat Jezus in het evangelie in het algemeen niet getekend wordt als iemand die met de vuisten op tafel slaat om zijn punt door te zetten terwijl Hij wel gelijk heeft.

En Jezus is niet iemand die het recht *afdwingt* als een ongenaakbaar vorst die niet aarzelden desnoods over lijken te gaan. Jezus is een ander soort Koning. Er staat: "Het geknakte riet zal Hij niet verbreken, de uitdovende vlaspit zal Hij niet uitblussen". Het is niet helemaal duidelijk waar precies op wordt gedoeld. En misschien moeten we het ook maar breed nemen. Hij is er niet op uit iemand met zijn voeten te vertreden. Het geknakte riet zal Hij niet verbreken. Hij schrijft niemand zomaar af. Ook niet diegene die anderen wel heeft afgeschreven. Hij is anders, Hij regeert niet met de logica van oog om oog, tand om tand. Hij geeft nog een nieuwe kans ook aan de uitbouter, aan degene die onverschillig is ten aanzien van het recht van een ander. Dat is de genade van Christus.

Het geknakte riet zal Hij niet verbreken. Vaker wordt dat beeld toegepast op de verdrukke, de geknakte en dat lijkt ook de meest voor de hand liggende uitleg. Ja dat past bij Jezus. Hij is die Koning uit Ps. 72 die recht doet aan de verdrukke, de arme, hij of zij die in nood is. Jezus haalt de woorden uit Jesaja 42 aan na de genezing van een man met een verschrompelde hand. Naar zulke mensen ziet Hij om. Mensen die niet kunnen meekomen als anderen. Mensen met onbegrepe gedrag zoals we dat tegenwoordig netjes noemen. Mensen die het niet hebben getroffen. Mensen die op zijn - van wie de vlaspit is uitgedoofd - door mislukkingen in het leven.

Jezus verbreekt het geknakte riet niet, dat is een troostrijk woord. Je kunt je ook wel eens geknakt voelen, beperkt, je kunt je ook wel eens in je geloof tekort schieten - zo is die tekst ook wel toegepast in de gs van de kerk - en dan is Jezus niet iemand die je dan meteen links laat liggen en alleen door gaat met de sterken in het geloof.

De Knecht komt (7) "om blinde ogen te openen, om gevangenen uit de kerker te leiden, uit de gevangenis al wie in duisternis zitten". Hierbij moeten we ook zeker denken aan het donker vanwege de onwetendheid van het evangelie. Het donker waarin een mens zit als hij het zoekt bij andere dingen of anderen dan bij God. En hoevelen doen dat niet en wij zelf?

Jezus is gekomen om mensen de weg te wijzen naar het licht. En die weg gaan we zien in de toewijding aan God, in het gehoorzamen als wat God ziet als goed voor de mensen.

De Knecht is een verbond voor het volk, zeiden we al (6). Dat wil zeggen dat Hij in de plaats treedt van het volk. Het volk dat het verbond zo vaak niet houdt maar Jezus zal het verbond volmaakt houden. Hij is het ons komen leren, komen voordoen wat het betekent om dienaar van God te zijn.

En nu keren we even terug naar het antwoord op vraag wie is de Knecht? De Bijbel wijst dan in de richting van Jezus maar in Zijn kielzog is het ook het volk Israel en zijn ook wij geroepen God te dienen. Simeon zegt het dus van Jezus dat hij is een Licht voor de heidenen maar later horen we het in Handelingen 13:47 Paulus en Barnabas zeggen: "Zo immers heeft de HEERE ons geboden: Ik heb u tot een licht voor de heidenen gesteld".

Aangestoken door het licht, de kaars Christus mogen wij een licht zijn voor onze omgeving. "Maak ons een stralend licht voor de volken" zullen we straks zingen. Het is dus zaak goed op Jezus te letten. En dat wil ik benadrukken vandaag, zie de Knecht, kijk goed hoe Jezus in het leven stond, laat dat je bemoedigen voor jezelf maar laat dat je ook inspireren en richting geven. Hoe jij in het leven staat, hoe jij leeft te midden van anderen, hoe jij oog mag hebben voor de ander.

Als ik denk aan hoe Jezus oog heeft voor het onrecht in deze wereld. Wat zegt dat ons? Wat doet dat ons? Het onrecht in de wereld, we kunnen dat niet naast ons neerleggen. Dat is blijkbaar heel belangrijk voor het geloof, voor het volgen van Jezus om daar iets mee te doen. Dat herinnert ons weer aan Jesaja 1 dat wie echt kennis heeft van God, wie echt met Hem vertrouwelijk wil omgaan ook recht wil doen aan wie lijdt en ten ondergaat aan onrecht. Het geven van een gift voor een vluchteling op Lesbos of vul maar aan staat dicht bij het volgen van Jezus. Zullen we daar iets mee doen? Dat heeft zijn hart op te komen voor het recht van de volken.

En dat heeft zijn hart oog te hebben voor de geknakte, voor degene die op is, voor degene die niet meekomt, degene die te maken heeft met ziekte van welke aard ook. Jezus zegt het in de Bergrede: U bent het licht van de wereld. U, jij kunt verschil maken in levens van mensen. Omdat je weet van de Knecht die jou heeft laten *zien* hoe je verschil kunt maken en daarvoor Zijn hele leven in dienst heeft gesteld om dat te doen.

En als er staat over de Knecht "Hij zal niet schreeuwen, zijn stem niet verheffen" misschien heeft dat wel iets te zeggen over hoe je christen bent. Het maatschappelijk debat winnen wij niet door hard te roepen zoals anderen dat soms doen. En dat kan wel eens lastig zijn om te accepteren als je ziet hoe vertrouwdheid met het christelijk geloof wegebt. Zoals we nu ook weer merken over het onbegrip rondom de coronamaatregelen en kerkdiensten en antenne voor het eigen karakter van het geloof steeds meer ontbreekt. Het kan wel eens lastig zijn om te moeten slikken dat de maatschappij niet meer is opgebouwd vanuit de normen en waarden van de Bijbel Dat is een stukje lijden zoals de Knecht ook maar dan - in onvergelykbare mate - moest lijden.

Maar we mogen er wel aandacht voor blijven vragen. Geduldig en liefdevol en overtuigd. Voor de hoop die gekomen is met Jezus. We mogen ons er wel voor blijven inzetten te communiceren wat ons met de komst van Jezus naar deze aarde is geschonken. Anderen onderwijzen wat ons eerst is geleerd. Dat onderwijzen komt in dit gedeelte naar voren zagen we. "De kustlanden zullen uitzien naar Zijn *onderricht*". We hebben een goede boodschap voor deze wereld. Een boodschap die gaat over recht doen, over liefde voor de zwakke. En als hier over onderricht wordt gesproken, moeten we dus ook denken aan de tora, hoe God wil dat de samenleving geordend is en hoe goed dat is. Denk in dit verband bij voorbeeld aan wat staat in Jesaja 2:3: "Vele volken zullen gaan en zeggen: Kom, laten wij opgaan naar de berg van de HEERE, naar het huis van God van Jakob; dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen, en zullen wij zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan en het woord van de HEERE uit Jeruzalem".

En dan nog een ding. Die Knecht wordt enorm bemoedigd en ondersteund, zie vs. 6. En wat mij trof is ook wat staat in vs 5, "zo zegt God, de HEERE, Die de hemel heeft geschapen en hem heeft uitgespannen, die de aarde heeft uitgebreid en wat daarop uitspruit, Die de adem geeft aan het volk dat daarop is en de geest die daarop wandelen", dat is machtig, *die* God heeft ons geroepen. Wij mogen iets delen met deze wereld vanuit de wetenschap dat die wereld van God is. Wij zijn misschien gaan denken, de wereld is seculier geworden en wij hebben nog een klein stukje voor onszelf. Teruggedrongen. In het defensief. Lijdelijk toeziend. Dat laatste overigens is niet hetzelfde als lijden. Jezus leed wel aan deze wereld maar hij zag niet lijdelijk toe. Zo is het voor een christen ook. Soms kun je lijden omdat het christelijk geloof aan de verliezende hand is, tegelijk mogen we dat proces niet lijdelijk toezien. Nee want deze wereld is dus niet van de seculiere meerderheid. Deze wereld is van God. De HEERE. De Schepper.

Dat mag een enorme kracht geven om je niet terug te trekken maar in de wereld te staan en de wereld in te gaan vanuit de wetenschap we hebben een woord voor deze wereld, want deze wereld is van de God waarin wij geloven.

En we hebben dus Iemand die speciaal van God vandaan voor deze wereld is gekomen. We volgen Jezus die oog had voor deze wereld. De Knecht is er uitdrukkelijk niet alleen voor Israel ook maar voor de heidenen, merkten we al op. Dat opkomen van de Knecht betekent in het boek Jesaja verlossing niet alleen voor Israel in hun situatie van ballingschap maar voor de hele wereld. En die verlossing, het goede voor deze wereld mogen we uitstralen. In onze omgeving met woord en daad. En daarbij mogen we ons gedragen weten door de wetenschap dat we bezig zijn met *Gods* project. Hij die die Knecht heeft gezonden.

Ja nog een keer: Zie Mijn knecht. Heb het oog gericht op Jezus, kom onder de indruk van wat Hij is komen doen onder de mensen en voor, mensen en in hun plaats en sta liefdevol, geduldig, vrijmoedig en gesteund door God Zelf in het leven.

Amen.